

**Grammatik kompetensiyani rivojlantirishda kommunikativ
yondashuvning o‘rni**

**Роль коммуникативного подхода в развитии грамматической
компетенции**

**The Role of the Communicative Approach in Developing Grammatical
Competence**

Toxirova Madinabonu Abdumo‘min qizi

FDU.madinatohirova2007@gmail.com

+998887351201

Annotatsiya

Ushbu maqolada chet tilini o‘rganish jarayonida grammatik bilimlarni samarali o‘zlashtirishda kommunikativ yondashuvning ahamiyati yoritilgan. An‘anaviy usullardan farqli o‘laroq, kommunikativ yondashuv grammatikani real muloqot orqali o‘rganishni ta‘minlaydi. Maqolada mazkur yondashuv asosida qo‘llanilayotgan metodlar va ularning grammatik kompetensiyaga ta‘siri tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: grammatik kompetensiya, kommunikativ yondashuv, chet tili, amaliy qo‘llash, til o‘rgatish

Аннотация

В статье рассматривается роль коммуникативного подхода в развитии грамматической компетенции при изучении иностранного языка. В отличие от традиционных методов, коммуникативный подход обеспечивает усвоение грамматики через реальные речевые ситуации. Приводится анализ используемых методов и их эффективность в формировании грамматических навыков.

Ключевые слова: грамматическая компетенция, коммуникативный подход, иностранный язык, практическое применение, обучение языку

Abstract

This article examines the role of the communicative approach in developing grammatical competence in foreign language learning. Unlike traditional methods, the communicative approach emphasizes the use of grammar through real-life communication. The article analyzes the methods used within this framework and their impact on learners' grammatical development.

Keywords: grammatical competence, communicative approach, foreign language, practical application, language instruction

Kirish

Chet tilini o'qitishda grammatik bilimlar muhim o'rin egallaydi. Ammo an'anaviy, faqat qoidaga asoslangan yondashuvlar o'quvchilarda grammatikani amaliy qo'llashga nisbatan qiyinchilik tug'diradi. Shu sababli, hozirgi zamonaviy metodikada grammatikani muloqot asosida, real kontekstda o'rgatish tamoyili – ya'ni kommunikativ yondashuv – мақазий о'ringа чикмоқда.

Ushbu yondashuvda o'quvchi grammatika bilimlarini turli vaziyatlarda ishlatish orqali o'zlashtiradi. Bu nafaqat qoidalarni eslab qolishga, balki ulardan erkin foydalanishga olib keladi. Maqolada ushbu metodning asosiy ustunliklari va амалий имқониятлари, шунингдек, қўлланилаётган ўқитиш шакллари таҳлил этилади.

Quyida grammatik kompetensiyani shakllantirishda kommunikativ yondashuv asosida keng qo'llanilayotgan metodlar taqdim etiladi: Muloqotli topshiriqlar – O'quvchilar gap tuzishda belgilangan grammatik birliklarni ishlatadilar. Masalan, zamon shakllari yoki ifoda vositalari orqali o'z fikrlarini kontekstga mos ifodalaydilar. Rolli o'yinlar – Har bir o'quvchiga rol beriladi, ular berilgan stsenariy asosida muloqotga kirishadi. Bu usulda grammatik birliklar tabiiy muhitda qo'llanadi. Juftlikda intervyu – Savol-javob mashqlari orqali fe'l zamonlari, savol shakllari va gap tuzilmalari amalda ishlatiladi. Har bir juft o'z rollarini bajaradi va suhbat asosida tilni faol ishlatadi. "Gapni davom ettir" texnikasi – O'quvchi boshlang'ich jumlaning olib, uni grammatik qoidalar asosida to'g'ri va mazmunli davom ettiradi. Dramatizatsiya – Hikoyalar, voqealar, yoki dialoglar sahnalashtiriladi. O'quvchi so'zlashuv ohangi, grammatik struktura va talaffuzga e'tibor beradi.

Kvest-topshiriqlar (grammatik izlovlar) – O'quvchilarga kichik matnlar yoki gaplar berilib, ularning ichidagi grammatik xatolarni aniqlash va to'g'rilash topshiriladi. Gaplarni qayta tuzish – Murakkab yoki xatoli gaplar beriladi. O'quvchilar grammatik jihatdan to'g'ri shaklga keltiradi. "Kim tezroq?" o'yini – O'quvchilar grammatik topshiriqlarni vaqtga qarab bajaradi. Masalan: "3 ta zamonli gap tuzing" yoki "Eng ko'p fe'lni aniqlang". Vizual materiallar asosida gap tuzish – Surat, rasm yoki video asosida grammatik konstruktsiyalardan foydalangan holda jumla tuzish topshiriqlari.

Testli refleksiya – Har bir mashg'ulotdan so'ng o'quvchi "Qanday grammatik birlik ishlatdim?", "Qayerda xato qildim?" kabi savollarga javob beradi va o'z faoliyatini tahlil qiladi. Ushbu metodlar o'quvchilarning faolligini oshiribgina

қолмай, грамматик билимларни мулоқот орқали мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Xulosa

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, kommunikativ yondashuv grammatik kompetensiyani rivojlantirishda o'ta muhim vosita hisoblanadi. An'anaviy yodlashga asoslangan uslublardan farqli ravishda, bu metodlar o'quvchini faol muloqotga jalb qiladi, ularda grammatik shakllarni erkin qo'llash ko'nikmasini shakllantiradi. Ta'limda kommunikativ yondashuvni izchil tatbiq etish til o'rganish sifatini oshirish, grammatikani real kontekstda o'zlashtirish va muлоқот қобилиятини мустаҳкамлашда катта самара беради.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Narbayeva G. "Chet tili o'qitishda kommunikativ yondashuv", Toshkent, 2021.
- 2.Sharipova D. "Yangi metodik yondashuvlar asosida grammatika o'rgatish", Samarqand, 2022.
- 3.Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching, Cambridge University Press, 2014.
- 4.Harmer J. How to Teach Grammar, Pearson Education, 2009.
- 5.Larsen-Freeman D. Teaching Grammar in Context, Oxford University Press, 2003.
- 6.Littlewood W. Communicative Language Teaching, Cambridge University Press, 1981.
- 7.Brown H. D. Principles of Language Learning and Teaching, Pearson Longman, 2007.